

Lin Hajtman

Pandorin ključ

Prevela sa engleskog
Jadranka Đerić

MONO I MANJANA
2010.

PROLOG

Zadatak mi je da pobijem taoce. Neke od njih sam zavoleo za ovih deset dana koliko smo proveli zajedno, ali moja dužnost je jasna. Vojska se okuplja napolju oko aviona. Vreme je da se plan izvrši. Svi znamo svoje položaje. Svi odlazimo svojim dužnostima. Vadim rezervni okvir iz torbe. Ne znam koliko će metaka biti potrebno.

Zastajem u prednjem delu aviona, u prostoriji koju smo rezervisali da se u njoj molimo. Zatim se vraćam, prolazim između zavesa, i kad me vide – znaju. Po načinu na koji držim kalašnjikov ili po tome kako stojim ili kako ih gledam. Nešto im govori da sam tu da završimo s tim.

Ali ja nikad pre nisam nikog ubio. Sanjao sam o tome. Slagao sam da jesam kako bih bio deo ove operacije, ali nikada pre nisam to učinio. Nišanim. Prvi pada na pod između sedišta i sklupčava se. Usmeravam cev ka njegovoj glavi i pucam. Trzaj mi odgurnu rame unazad. Kad ga metak pogodi, zaustavi ga usred vriska. Glava mu se rasprsnu.

Ostali beže poput uplašениh zveri. Skaču preko naslona sedišta. Spotiču se, padaju i gaze jedni preko drugih, ali nemaju kud da pobegnu. Osećam njihov strah. Treba da umru kao ljudi, kao što ćemo i svi mi uskoro.

Napolju počinje paljba. U početku sipi kao kiša po površini aviona. A potom kao pljusak. EksploDIRA prva bomba. Pod se podiže, zatim se prolama ispod mene. Talas pritiska gura me dole. Bole me oči, i dok se dižem na kolena ne mogu ništa da čujem. Jedan od njih dolazi. Nalazim pušku i pucam. On vrišti, ali ga ne čujem, i dalje dolazi. Pucam još jednom i on pada. Kad pokušam da ustanem, previše je dima. Oči me peku, ali ipak i dalje vidim da svi oni dolaze. Lica im izgledaju kao crteži mog sina obojeni voštanim bojama. Ponovo pokušavam da podignem pušku, ali me oni guraju dole i gaze po meni dok prolaze.

Još jedna bomba je eksploDIRALA. Sedišta gore. Vazduh je mastan kao kerozin. Ništa ne čujem i zato mi sve deluje usporeno. Puzim između sedišta. Čovek sa licem umrljanim krvlju i rukama u plamenu trči prema meni. Udari u nešto i pade. Uvija se na podu preda mnom, mlatara nogama, vrti se i vrišti dok se ne umiri. Uvlačim se u jedno sedište. I čekam.

Kuća Harvija Baltimora je odumirala. Nekada kvelelepno zdanje u stilu Tjudora postalo je sramota za svoje bruklinske susede. Sjajna crna farba ljuštila se sa žaluzina, krov od šindre na kome su se videli tragovi propadanja prekrivao je kuću poput kakve bolesti, a druga polovina dupleksa, dugogodišnji izvor dobrih, stalnih prihoda za Harvija, bila je prazna i zatvorena već skoro šest meseci. Činilo se da kuća, kao i njen vlasnik, propada ubrzanim tempom.

Zvonce je bilo polomljeno. Otvorila sam vrata svojim ključem. Za nekoga toliko povučenog kao Harvi, dati ključ svoje kuće nekom drugom značilo je ogroman ustupak, ali je imao smisla. Harvi zapravo više nije bio pokretan.

„Ja sam“, doviknula sam brišući cipele o otirač s natpisom „Dobrodošli“, koji se nalazio u predsoblju. Nije bilo odgovora, kao i obično, a ipak sam znala šta ću zateći. Ako mu je ovo jedan od dobrih dana, Harvi će biti uredno obrijan i čitaće novine pod suncem koje ukoso pada kroz otvorene žaluzine. Ako je jedan od loših, sedeće za kompjuterom u mraku, neobrijan, i igraće mine. U oba slučaja, biće u svojim invalidskim kolicima, telo će mu razarati skleroza multipleks koja ga je bolno lišavala funkcija iz dana u dan. Nadala sam se dobrom danu. Nije ih bilo mnogo u poslednje vreme.

„Harvi, žaluzine ti se ljušte. Treba da ih...“ Prošla sam iza ugla, ušla u kancelariju i zastala.

Harvi je bio unutra, nego šta, i mora da je imao jedan od dobrih dana – prilično dobar dan – jer sedeo je tu, u svojim kolicima, zaokupljen strasnim poljupcem sa ženom na krilu. Barem dok ja nisam banula unutra, kad su se razdvojili i zagledali u mene.

Bilo mi je prekasno da se vratim neprimećena, a previše neprijatno da sasvim uđem. „Izvinite... Samo sam... Nisam...“ ... imala pojma šta da kažem.

„Zaboga.“ Na Harvijevom licu izmenjale su se sve nijanse crvenog i neke nijanse narandžastog spektra. Uprkos vezanosti za kolica, uspeo je da napravi mnoštvo uzbuđenih pokreta, uglavnom rukama. Podstakao je ženu da mu ustane s krila. Skliznula je lagano, oprezno zakoračivši da se ne zaplete u mehanizam kolica. Od nas troje, jedino ona nije izgledala kao da bi se najradije sklupčala u loptu i otkotrlja odatle.

Zakoračila sam unatrag. „Mogu da vas ostavim i, hmm... da dođem kasnije.“

„Ne“, promućao je Harvi. „Ostani, molim te. Zapravo ja treba da se izvinim.“

„Zašto bismo se mi izvinjavali?“ Činilo se da je žena više iznervirana nego postićena, kao da sam joj upravo izgazila čist tepih blatnjavim cipelama. „Nismo radili ništa ružno.“

Bila je sićušna i krhka, što je vrlo zgodno ako imate naviku da sedite u krilu muškarcima vezanih za invalidska kolica. Takođe, bila mi je pomalo poznata, iako nisam mogla da se dosetim gde sam je ranije videla. Kosa boje kestena bila joj je ošišana na kratak,

čupav paž. Uske pamučne pantalone dosezale su joj do članaka, a duboke patike bile su vezane debelim belim pertlama. Mogla je da prođe kao dvanaestogodišnji dečak, ali su je oči odavale. Zagledala sam se dublje u te oči i prepoznala je.

„Vi ste Rejčel.“

„Da li ja vas poznajem?“

Pošto Harvi izgleda nije bio u stanju da progovori, preuzela sam na sebe tu čast. „Ja sam Aleksandra Šenan, Harvijeva poslovna partnerka.“

Pogledala je u Harvija i nasmejala se. „Pričao si joj o meni?“

Pokazala sam sliku na Harvijevom radnom stolu, jedinu izloženu fotografiju lične prirode u celoj kući, i jednu od malobrojnih stvari koje nije odnela kad ga je napustila pre šest godina, dve godine pre nego što sam ga upoznala. Uхватила sam Harvija kako se ljubi s bivšom ženom. Nije čudo što je zanemio, a nije ni neobično što je nisam odmah prepoznala. Nimalo nije ličila na ženu sa slike, posebno što je nekada imala raskošne lokne, sad ošišane na kratko.

„Jeste li za čaj?“ Mora da je primetila kako zurim u servis od porcelana postavljen na stočiću. Harvi nije bio u stanju da sam sebi skuva čaj otkad je prolio pun čajnik vrelog indijskog čaja u krilo. To je značilo da je čaj skuvala ona, što će reći da je već neko vreme bila tu.

„Harvi je rekao da ćete doći, pa sam skuvala za troje.“

„Ne, hvala. Ne mogu.“ Spustila sam šolju koju

sam donela iz čajdzinice na sto. Harvijeva omiljena mešavina se ionako ohladila.

Harvi je pročistio grlo i umešao se. „Rejčel ima posao za nas. Zamolio sam je da sačeka da ti dođeš, pa da nam sve detaljno ispriča.“

„Obama?“

„Pa naravno. Zašto bi ti...“ Trepnuo je i podigao ruku da se počese po glavi, udarivši pri tom naočare. „Ma, ne, to je bilo samo... dugo je prošlo otkad smo se poslednji put videli, pa...“

„Izvinite. To nije moja stvar. Samo sam iznenađena. Nisam znala da ste vas dvoje... zajedno.“

„Zajedno?“, rekla je Rejčel kroz smeh. „Ovo je prvi put da se vidimo nakon... koliko već?“ Ispružila je ruke i namestila Harviju kragu. Potom se jednostavno približila još više i podigla sićušno bedro na ruku naslon njegovih kolica. „Četiri godine?“

„Da“, rekao je on. „Skoro.“

„Razgovarali smo i prisećali se koliko sam volela da mu masiram leđa, i tako smo otišli malo dalje...“

Ništa više od tog nije trebalo da znam. „Kakav posao je u pitanju?“

„Treba mi neko ko će otići do moje kuće, u Kvin-si, po neke stvari. Porodične fotografije, uglavnom, i nešto nakita. Nešto sam dobila od majke.“ Pogledala je Harvija sa sramežljivim osmehom na licu. „Nešto od Harvija.“

„Kvinsi? Mislila sam da živite ovde negde.“

„Preselili smo se pre nekoliko meseci.“

„Zašto ne možete sami da uzmete te stvari?“

„Zato što se bojim da će me muž...“, pogledala je naniže u Harvija, „...moj uskoro bivši muž ubiti.“

„Da li vam je pretio?“

Obavila je ruke oko sebe kao da je iznenada dunula promaja. „Poslednji put kad me je tukao, umalo me nije ubio.“

Pogledom sam potražila na njoj vidljive masnice ili ožiljke. To što ih nije imala nije značilo da laže, ali smo mi već radili za žene koje su tukli muškarci koje su volele. Zlostavljanje nije uvek ostavljalo fizičke tragove, međutim uvek je ostavljalo neki polomljen deo koji se nije mogao sakriti. Na Rejčel nisam opazila ništa slično.

„Šta je rekla policija?“

„Znaš kako je to.“ Nasmejala se nervozno. „Nemam pravi dokaz sve dok me ne ubije.“

„Imate li nalog o zabrani prilaženja?“

„Da. Ali on ima dve noge i automobil, a kad je pijan, ništa ga ne može zaustaviti.“

„Zašto ste došli kod nas?“

„Zato što je Harvi privatni detektiv.“ Ustala je, stala iza Harvija i spustila mu ruke na ramena. „Nisam znala za njegovo sadašnje stanje. Volela bih da mi je neko ranije rekao da se ovoliko pogoršalo.“ Streljala me je pogledom kao da sam ja lično odgovorna za njegovu sklerozu multipleks.

Činilo se da je Harvi raspet između uživanja u pažnji kojom ga je obasipala i želje da se sakrije ispod svojih kolica. Javno ispoljavanje naklonosti nije bilo u njegovom stilu.

„Rejčel“, rekla sam, „možete li nas ostaviti na minut nasamo?“

Pogledala je u Harvija. Našao je njenu ruku, pri-neo je usnama i poljubio. Gledali su se netremice sve dok on nije klimnuo. Naslutila sam najsitniju iskri-cu trijumfa iza njenog osmeha dok je prolazila pored mene i ne pogledavši me. Poznajem tu ženu ukupno deset minuta, a ne mogu da je podnesem. Naravno, prezirem i sam pojam o njoj, i ono što je uradila Har-viju, skoro otkad ga poznajem.

Za Harvija, Rejčel je bila anđeo, jedina žena osim njegove majke koja ga je ikada volela. To što ga je šut-nula zbog mlađeg, lepšeg momka kad su mu postavili dijagnozu nije bilo važno, jer zbog ljubavi postajemo glupi. Ali kad god bih pogledala njenu sliku, uvek bih u njenim očima videla nešto što me je navodilo na pomisao da ona nije anđeo kakvim je on smatra.

„Molim te, oprosti mi.“ Harviju je očigledno bilo neprijatno, a ipak nije mogao da prestane da se sme-ši. „To je bilo...“

„Vidi, Harvi, ti si odrastao i tvoja posla su tvoja posla.“ Prišla sam, sela na kauč i pogledala ga preko servisa za čaj. „Ali nije li ona još uvek udata?“

„Rastavljena.“

„Koliko dugo?“

„Osam meseci.“

Pitanje je šta ona želi. Harvi nije imao novca. Ni-jedno od nas nije. „Veruješ li...“ Preskoči to. Očito joj je verovao. „Da li je muž uhodi?“

„Nisam pitao.“

„Jesi li znao da je muž zlostavlja?“

„Nisam.“

„Je l' te bar jednom nazvala u protekle četiri godine?“

„Nije.“ Igrao se olabavljenim kožnim jastučićima na rukonaslonima kolica. Nameravala sam da ih pričvrstim, ali bih svaki put zaboravila. „Niti sam ja nju zvao.“

„Namerava li da ostane ovde nakon što joj done-
semo njene stvari? Mislim, ne želim da budem toliko sumnjičava, ali zar ti se ne čini da sve ovo dolazi izne-
nada i da se odvija veoma, veoma brzo?“

Počeo je da se puši od besa. „Šta očekuješ? Da ću je odbiti. Da ću je izbaciti iz kuće i pustiti da se sama snalazi.“

Činilo mi da se ona prilično dobro snalazi sama. „Ako ne grešim, ona je pokušala da ti uzme ovu kuću prilikom brakorazvodnog postupka.“

„Hoćeš da mi kažeš da nećeš da preuzmeš taj za-
datak?“

„Hoće li nam platiti?“ Pogledao me je kao da sam ga udarila u oko. Kako to da sam postala negativac? „Napustila te je, Harvi. Povredila te je. Sada hoće da joj ti pomogneš da se izvuče iz gužve s tipom zbog kog te je ostavila. Samo želim... Tražim od tebe samo da budeš siguran pre no što se ponovo spetljaš s njom.“

„Došla je kod mene jer mi veruje.“ Glas mu je bio tih i odlučan. „Nisam je mogao odbiti, kao što ni tebe ne bih mogao odbiti kad bi ti bila potrebna pomoć.“

To je bilo to. Jednim spretnim udarcem otkrio je